

3. Яремчук С. Нематеріальні активи: податковий та бухгалтерський облік: Метод. посібник / С. Яремчук, М. Сова. — Х.: Фактор, 1998. — 132 с.
4. Сатовський В. В. Облік і аудит нематеріальних активів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / В. В. Сатовський — К., 1998. — 16 с.
5. Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика [Текст]: наук.-практ. вид.: [У 4 т.]. Т. 4: Оцінка інтелектуальної власності; Бухгалтерський облік та оподаткування / О. Б. Бутнік-Сіверський [та ін.]; ред. О. Б. Бутнік-Сіверський, О. Д. Святоцький. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. — 350 с.
6. Бигдан И. А. Нематериальные активы: проблемы признания, учета и аудита: Монография. — Харків: ХИБМ, 2005. — 287 с.
7. Рейли Р., Швайс Р. Оценка нематериальных активов / Р. Рейли, Р. Швайс. — М.: Квинто-консалтинг, 2005. — 761 с.
8. Hendriksen E.S., M.F. van Breda. Accounting Theory. — Burr Ridge: Irwin. — 1992. — 808 p.
9. Плотникова Л. А. Нематериальные активы: обзор международного опыта и перспективы развития / Л. А. Плотникова, А. Э. Каспин // Международный бухгалтерский учет. — 2006. — № 4. — С. 30–38.
10. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 (МСБО 38). Нематеріальні активи IASB; Міжнародний документ від 01.01.2012 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_050
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» (із змінами): Затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 р. № 242 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO8.aspx>
12. Міжнародне правило оцінки № 4 «Оцінка нематеріальних активів» (переглянуто у 2007 р.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://uto.com.ua/MPO4.pdf>
13. Національний стандарт оцінки № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав»: Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 р. № 1440 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
14. Порядок експертної оцінки нематеріальних активів: Затверджений наказом Фонду державного майна від 27.07.1995 № 96/97 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0292-95>.

УДК 311/001.5(477.64)

Ю.В. Кикош
аспірант кафедри статистики
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ СКЛАДУ НАУКОВИХ КАДРІВ УКРАЇНИ

Y. Kykosh
postgraduate Department of Statistics
SHEE «Kyiv National Economic
University of Vadym Hetman»

STATISTICAL ANALYSIS SCIENTIFIC STAFF OF UKRAINE

Анотація. Досягнення науки й техніки повинні виступати ключовим фактором сучасного розвитку економіки. Проведений аналіз стану наукового потенціалу, результативності наукової діяльності дав змогу визначити основні проблеми, що зу-

мовлені насамперед відсутністю чіткої державної стратегії розвитку науки, украй обмеженими обсягами її фінансування, скороченням числа науковців, загальним падінням престижу наукової праці, відсутністю належного попиту національної економіки на розробки вітчизняних науковців. Удосконалення процесів створення і впровадження результатів наукової й інноваційної діяльності, сприяння розвитку науково-технічного потенціалу та його кадрового забезпечення, належне фінансування наукових досліджень й інноваційних проектів є напрямком покращення сучасного стану наукової та науково-технічної діяльності.

Abstract. Advances in science and technology must serve a key factor in modern economic development. The analysis of scientific potential impact of scientific activities made it possible to identify the main problems caused by its lack of clear government strategy for the development of science, a very limited amount of funding, reducing the number of scientists and the general decline of prestige of scientific work, lack of demand of the national economy to develop national scientists. Improving the processes of creation and implementation of the results of research and innovation, promotion of scientific and technological potential and its staff, adequate funding for research and innovation is the direction of improving the current state of scientific and technical activities.

Ключові слова: наука, науково-технічна діяльність, наукові організації, галузі науки, науковці, наукові роботи.

Keywords: science, scientific and technical activities, scientific organizations, science, scientists, scientific work.

Вступ. Нові умови існування людства вимагають швидкого переходу до стратегії розвитку суспільства на основі широкомасштабного використання наукових знань і створених на їх базі високоефективних технологій. Виникає необхідність подолання кризових явищ в економіці та подальшого впровадження інноваційної моделі економічного розвитку, що потребує постійного удосконалення системи професійного розвитку робочої сили, що здатна працювати в умовах економіки знань, зокрема, активно створювати, використовувати та оновлювати знання [1].

В сучасних умовах глобалізації, економічної конкуренції, демографічних змін та інтенсивного впровадження технологічних і управлінських інновацій суттєво збільшується роль держави в питаннях розвитку робочої сили через систематичне вирішення питань розвитку професійних ринків праці [2].

Збалансованість попиту та пропозиції висококваліфікованої робочої сили за професійними групами є необхідним чинником розширення професійної зайнятості в сучасних умовах реформування економіки [1].

Необхідність статистичного аналізу науково-технічної діяльності обумовлена потребою забезпечення державного регулювання та стимулювання науково-технічної діяльності, необхідності створення бізнес-середовища в країні, яке сприяє впровадженню та поширенню інновацій.

Для аналізу науково-технічної діяльності використовують спеціальні форми статистичних спостережень у сфері науки: «Звіт про виконання наукових та науково-технічних робіт»; «Картка обліку доктора наук»; «Список змін до картки доктора наук»; «Картка обліку кандидата наук» [8].

Постановка задачі. Метою статті є проведення статистичного аналізу стану наукових кадрів, а також фахівців вищої кваліфікації (докторів і кандидатів наук), які працюють в економіці країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню визначення попиту та пропозиції на ринку освітніх послуг, а також встановленню їх раціонального співвідношення присвячені праці багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених: Л. Антошкіної, З. Бараник, С. Бандура, В. Боброва, Д. Богині, Т. Боголіб, І. Гнибіденка, Т. Оболенської, Н. Парфенцевої, А. Панкрухіна, Н. Стеблюк, О. Кратта, В. Гейла, Р. Девіса та ін. Незважаючи на значний вклад авторів у вирішенні проблем ринку освітніх послуг недостатньо уваги приділено вивченню наукової діяльності.

Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» трактує поняття наукової та науково-технічної діяльності. Наукова діяльність — це інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань. Науково-технічна діяльність — це інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань у всіх галузях техніки і технологій [8].

Основними формами підготовки наукових і науковопедагогічних працівників вищої кваліфікації є аспірантура і докторантура. Підготовка кандидатів і докторів наук здійснюється вищими навчальними закладами третього і четвертого рівнів акредитації та науковими установами.

Переважає більшість закладів, що здійснюють підготовку аспірантів, перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки — 32 %, Національної академії наук — 28 %, Національної академії аграрних наук та Академії медичних наук — по 7 %, Міністерства охорони здоров'я — 4 %. Така ж ситуація спостерігається і зі сферою управління докторантури: Міністерству освіти і науки — 45 %, Національній академії наук України — 24 %, Міністерству охорони здоров'я — 6 %, Національній академії аграрних наук — 5 %. У вищих навчальних закладах працює 48 % (234) аспірантур і 63 % (177) докторантур, у наукових установах, відповідно, 52 % (256) і 37 % (106).

Найбільша кількість аспірантів навчається у галузі технічних, економічних, юридичних і педагогічних наук. Переважає більшість аспірантів і докторантів навчається за рахунок державного бюджету — 75 % і 89 % відповідно.

Можливість оплатити навчання за рахунок коштів юридичних і фізичних осіб знайшли у минулому році 7,1 тис. аспірантів і 199 докторантів. Очікуваним підсумком навчання в аспірантурі та докторантурі є захист дисертації. У 2015 році питома вага осіб, які захистили кандидатську дисертацію, становила 26 %, докторську — 30 %.

Розподіл аспірантур та докторантур за регіонами нерівномірний. Більшість з них зосереджені у м. Києві — відповідно 222 і 110, Харківській області — 63 і 40, Львівській — 33 і 22, Дніпропетровській — 28 і 14, Одеській — 27 і 19. В інших регіонах їх кількість обчислюється одиницями, хоча немає жодного регіону, де були б відсутні аспірантура або докторантура. У м. Києві навчається 11110 аспірантів і 797 докторантів, у Харківській області відповідно — 3420 і 225, Львівській — 2445 і 133, Одеській — 2035 і 92, Дніпропетровській — 1380 і 76.

З 2006 р. чисельність докторів і кандидатів економічних наук в Україні до 2015р. зросло в середньому на 3,9 % щорічно (табл. 1).

Таблиця 1

**ДИНАМІКА ЧИСЕЛЬНОСТІ ДОКТОРІВ І КАНДИДАТІВ НАУК
В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ ЗА 2006-2015 рр.**

роки	Кількість докторів наук в економіці України, осіб	Кількість кандидатів наук в економіці України, осіб	Зміна чисельності науковців			
			в абсолютному виразі, осіб		у відсотках	
			докторів наук	кандидатів наук	докторів наук	кандидатів наук
2006	12014	68291	—	—	—	—
2007	12488	71893	474	3602	3,9	5,3
2008	12845	74191	357	2298	2,9	3,2
2009	13423	77763	578	3572	4,5	4,8
2010	13866	81169	443	3406	3,3	4,4
2011	14418	84000	552	2831	4,0	3,5
2012	14895	84979	477	979	3,3	1,2
2013	15592	88057	697	3078	4,7	3,6
2014	16450	90113	858	2056	5,5	2,3
2015*	16090	86230	-360	-3883	-2,2	-4,3

*дані наведені без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Джерело: складено автором за даними [8]

Упродовж 2015 р. наукові та науково-технічні роботи в Україні виконувало 978 організацій, 44,3 % з яких відносилися до державного сектору економіки, 40,3 % — до підприємницького, 15,4 % — вищої освіти.

Найбільша кількість організацій (183) була підпорядкована Національній академії наук України. Міністерству освіти і науки України — 115, Національній академії аграрних наук України — 85, Міністерству аграрної політики та продовольства України — 60, Міністерству економічного розвитку і торгівлі України — 40, Міністерству охорони здоров'я України — 35, Національній академії медичних наук — 34, Національній академії педагогічних наук — 13 організацій.

У розподілі за галузями наук частка організацій технічних наук порівняно з 2014 р. зменшилась на 2,4 в.п., що при незначних змінах кількості організацій інших галузей (частка організацій гуманітарних наук збільшилась на 0,3 в.п., а суспільних наук та організацій багатогалузевого профілю зменшилась на 0,5 і 0,3 в.п. відповідно) призвело до зменшення загальної кількості організацій на 2,1 %.

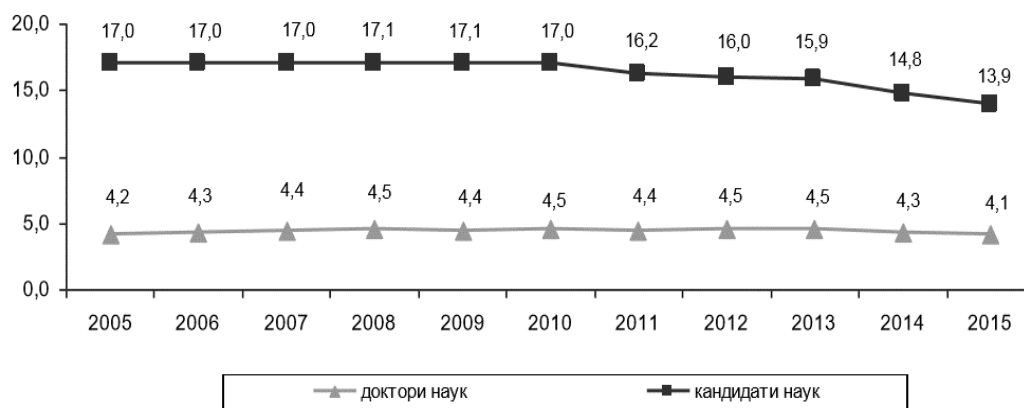

Рис. 1. Динаміка чисельності спеціалістів, що виконували наукові та науково-технічні роботи в Україні за 2005—2015 рр.

Джерело: складено автором за даними [8]

У 2015 р. 34,1 тис. спеціалістів з науковими ступенями мали наукові праці, що вийшли у наукових виданнях (у т.ч. за кордоном), або виступали у ролі авторів (співвиконавців) у заявках на отримання охоронного документа на об'єкт права інтелектуальної власності (далі — ОПВ), з яких 6,6 тис. докторів наук і 26,9 тис. кандидатів (див. табл. 1).

Загальна кількість працівників організацій, які виконували наукові та науково-технічні роботи, на кінець 2015 р. становила 101,6 тис. осіб, з яких 53,0 % — дослідники, 9,9 % — техніки, 18,7 % — допоміжний персонал, 18,4 % — інші працівники

У 2015 р. частка виконавців наукових досліджень і розробок (дослідників, техніків і допоміжного персоналу) у загальній кількості зайнятого населення становила 0,50 %, у тому числі дослідників — 0,33 %. За даними Євростату, у 2013 р. найвищою ця частка була у Фінляндії (3,21 % і 2,31 %), Данії (3,17 % і 2,15 %), Ісландії (2,94 % і 2,0 %), Швеції (2,85 % і 2,16 %), Австрії (2,85 % і 1,74 %) та Норвегії (2,62 % і 1,84 %); найнижчою — у Румунії (0,51 % і 0,32 %), Болгарії (0,76 % і 0,55 %), Туреччині (0,77 % і 0,65 %) та Кіпру (0,82 % і 0,61 %).

Питома вага докторів і кандидатів наук серед виконавців наукових досліджень і розробок становила 21,7 %, серед дослідників — 33,3 %. У 2015 р. майже половину дослідників становили жінки (46,3 %), частка докторів і кандидатів наук серед них — 29,3 %. Вищою за середню була питома вага жінок-дослідників у галузі психологічних (78,9 %), педагогічних (75,1 %), філологічних (72,8 %) наук, мистецтвознавства (71,3 %), фармацевтичних (71,0 %), історичних (68,9 %) та економічних (66,0 %) наук; нижчою за середню — у галузі фізико-математичних (28,2 %), технічних (37,4 %) наук, національної безпеки (41,5 %), а також філософських наук (42,8 %). Понад три чверті загальної кількості

кості докторів і кандидатів наук, які виконували наукові дослідження і розробки, працювали в організаціях державного сектору економіки, 6,1 % — підприємницького сектору, 13,3 % — вищої освіти.

Таблиця 2

ЧАСТКА ФАХІВЦІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ, ЯКІ БУЛИ АВТОРАМИ (СПІВАВТОРАМИ) НАУКОВИХ ПРАЦЬ ТА ЗАЯВОК НА ОТРИМАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ЗА ГАЛУЗЯМИ НАУК В УКРАЇНІ У 2015 РОЦІ

(у % до відповідної галузі наук)

Галузі наук	Доктори наук, які були авторами (співавторами)		Кандидати наук, які були авторами (співавторами)	
	наукових праць, які вийшли у наукових виданнях, у т.ч. за кордоном	заявок на отримання охоронного документа на ОПІВ	наукових праць, які вийшли у наукових виданнях, у т.ч. за кордоном	заявок на отримання охоронного документа на ОПІВ
Усього	40,7	7,3	30,9	2,4
природничі науки	39,1	9,4	28,5	3,6
сільськогосподарські науки	48,4	11,2	38,0	4,2
медичні науки	32,3	12,6	22,5	4,5
технічні науки	38,7	12,5	30,1	5,0
гуманітарні науки	38,2	0,9	33,2	0,3
суспільні науки	47,5	2,2	36,7	0,7
науково-технічною діяльністю не займалися	15,9	2,9	9,6	0,4

Джерело: [8]

У 2015 р. кількість спеціалістів, які брали участь у виконанні наукових науково-технічних робіт на засадах сумісництва, становила 41,7 тис. осіб, у тому числі дослідників — 36,4 тис. осіб, техніків — 1,1 тис. осіб, допоміжного персоналу — 2,0 тис. осіб. У їхній загальній кількості доктори наук становили 13,1 %, кандидати наук — 45,4 %, жінки — 47,2 %, з яких 53,5 % — фахівці з науковими ступенями. Більшість сумісників (81,2 %) працювала у вищих навчальних закладах, 64,5 % яких — фахівці вищої кваліфікації (рис. 2).

Кількість робіт, що виконувались науковими організаціями України протягом 2015 р., становила 41,1 тис., з яких більше двох третин упроваджено у виробництво або мали інші форми широкого застосування. Із загальної кількості робіт 9,9 % спрямовано на створення нових видів виробів, 41,9 % яких — нові види техніки; 7,5 % — на створення нових технологій, 45,4 % яких — ресурсо-

зберігаючи; 2,2 % — на створення нових видів матеріалів; 5,8 % — нових сортів рослин, порід тварин, а також 16,5 % — зі створення нових методів і теорій, більше половини яких були використані у подальшій роботі.

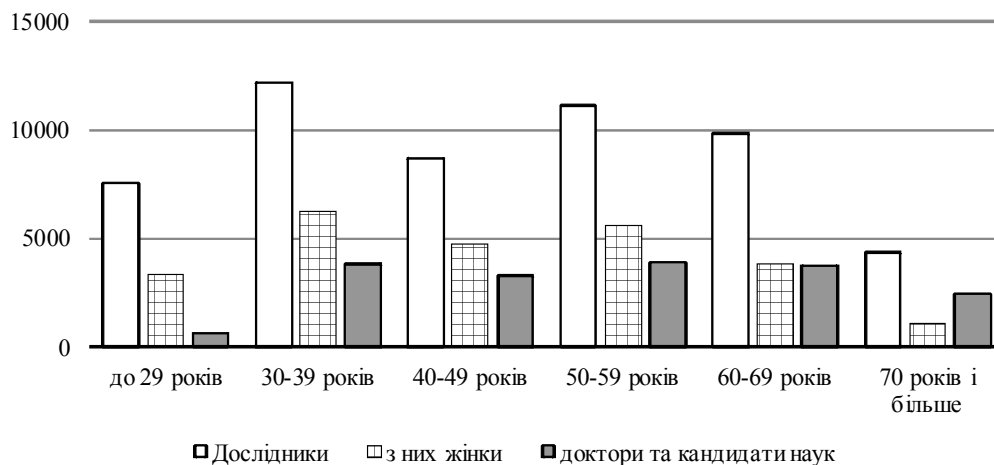

Рис. 2. Структура спеціалістів, що мають науковий ступінь за віком в Україні за 2015 рік

Джерело: складено автором за даними [8]

У розрахунку на 1000 працівників середньооблікової кількості виконавців наукових досліджень і розробок загальна кількість виконуваних протягом звітного року наукових робіт становила 467 од. (у 2014 р. — 450). Кількість друкованих робіт (публікацій), підготовлених виконавцями наукових досліджень і розробок, у 2015 р. становила 313 тис.од, що в розрахунку на 1000 працівників середньооблікової кількості виконавців наукових досліджень і розробок становила 3560 друкованих робіт (у 2014 р. — 3439).

Із загальної кількості друкованих робіт 6,0 тис. — окремі монографії, 713 яких видано за кордоном, 157,3 тис. — статті у фахових наукових журналах, 37,6 тис. з яких надруковано в журналах, що входять до міжнародних баз даних, і 15,0 тис. — підручники та навчальні посібники (рис. 3).

Упродовж 2015 р. у результаті діяльності наукових організацій до вітчизняного патентного відомства було подано 7358 заявок на видачу охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності (далі — ОПВ), у тому числі 26,0 % — на винаходи і 4,5 % — на сорти рослин. До патентних відомств інших країн було подано 52 заявки, у тому числі 30,8 % — на винаходи і 1 заявка на сорти рослин. У цей же період ними отримано 7334 охоронні документи України, в інших країнах — 27. Серед отриманих охоронних документів на ОПВ 24,6 % — патенти на винаходи і 6,2 % — на сорти рослин.

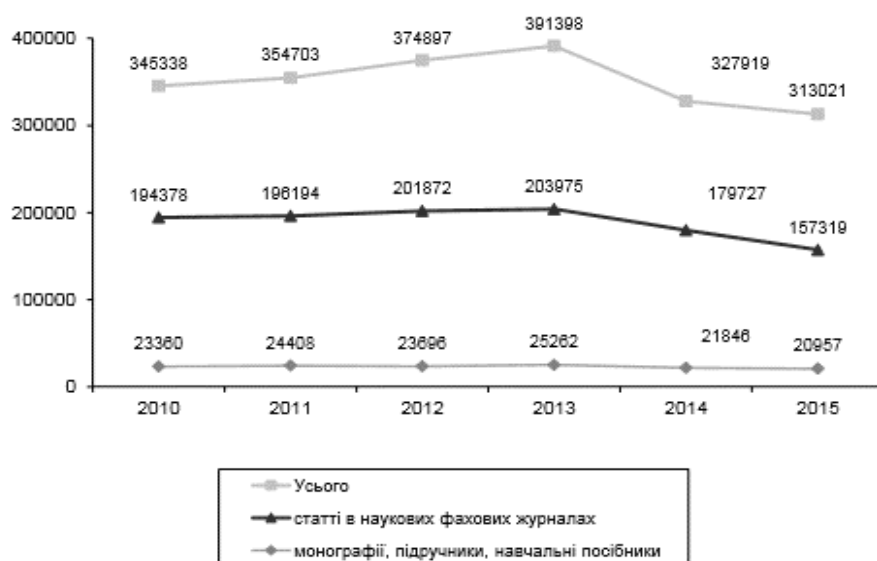

Рис 3. Динаміка кількості друкованих публікацій в Україні за 2010—2015рр., одиниць

Джерело: [8]

Крім основних мов (української та російської), фахівці вищої кваліфікації володіють іншими іноземними мовами. Так, найбільша їх кількість володіє англійською (77,1 % докторів наук і 80,0 % кандидатів наук), німецькою (відповідно 29,4 % і 22,7 %), французькою (87 % і 8,5 %) та польською мовами (14,8 % і 10,1 %).

У 2015 р. кількість науковців, які виїжджали за межі України з метою стажування, навчання, підвищення кваліфікації, становила 3,4 тис. осіб, три чверті яких припадало на організації Міністерства освіти і науки, Національної академії наук, Міністерства охорони здоров'я та Національного космічного агентства.

Зокрема, для проведення наукових досліджень виїжджало 3,3 тис. осіб і для викладацької роботи — 343 особи. Переважна більшість виїздів (87,8 %) проводилась терміном до 3-х місяців, 11 % — до одного року, 31 особа виїжджала більш ніж на 2 роки. Вітчизняні науковці брали участь у 7,6 тис. міжнародних семінарів, конференцій та інших заходах, що проводилися за межами України. Наукові організації та установи України здійснили 2,3 тис. таких заходів. На наукову роботу від міжнародних фондів було отримано 1882 гранти, 90 % яких припадало на організації Міністерства освіти і науки, Національної академії наук, Міністерства охорони здоров'я та Національного космічного агентства. Із загальної кількості отриманих грантів індивідуальні становили 67,3 %, колективні — 32,7 %. Загалом кількість науковців, які користувалися грантами, становила 4,3 тис. осіб.

Висновки. Отже, організація науки в Україні зберігає свої традиційні форми і, разом з тим, набуває нових більш досконалих і здатних працювати в умовах ринку видозмін.

Україна — одна з найбільших країн Європи — має досить розвинутий науково-технічний, промисловий і аграрний потенціал. Вона посідає провідне місце в Європі по видобуванню руди, виробництву чавуну і сталі, виробництву мінералів, тракторів і цукру, по видобуванню вугілля і газу, по виробництву металообробних верстатів, електроенергії і цементу.

Проте сьогодні міжнародну вагу і престиж країни не можна оцінювати цими показниками. Кризове становище країни вимагає фундаментального наукового підходу до розв'язання багатьох економічних проблем. Саме здійснення наукових досліджень дозволить знайти шляхи виходу з кризи, визначити перспективні напрямки розвитку економіки і входження її в цивілізоване ринкове середовище, оцінити можливості використання закордонного досвіду економічного розвитку для рішення проблем народного господарства України. Тому об'єктами наукового дослідження в економіці є продуктивні сили; виробничі відносини; засоби виробництва; ціноутворення; функції управління народним господарством; трудові ресурси; фінансові ресурси та ін.

Єдиний шлях, який дасть змогу Україні підняти економіку та вийти на світовий ринок, — власний інноваційний розвиток.

Література

1. Бараник З.П. Статистика праці: Навчальний посібник / З.П. Бараник; В.о. Київ. нац. економ. ун-т. — К. : КНЕУ, 2003. — 246 с.
2. Герасименко С. С. Статистика ринків / С. С. Герасименко, В. І. Карпов, Н.О. Парфенцева. — К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агенство», 2010. — 863 с.
3. Гончаренко М.Ф. Методи та моделі оцінки та прогнозування потреб економіки у випускниках ВНЗ / М.Ф. Гончаренко // Проблеми економіки. — 2013. — №1. — С. 368—375.
4. Методичні рекомендації щодо визначення відповідності обсягів та професійно-кваліфікаційної структури підготовки кадрів у навчальних закладах відповідно до потреб регіонального ринку праці. — Луганськ: Видавництво ДУ НДІ СТВ, 2010. — 37 с.
5. Парфьонова Л. Г. Прогнозування необхідної чисельності фахівців з вищою освітою / Л. Г. Парфьонова [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://intkonf.org/parfonova-l-g-prognozuvannya-neobhidnoyi-chiselnosti-fahivtsiv-z-vischoyu-osvitoyu>
6. Стеблюк Н. Ф. Підходи щодо визначення перспективної потреби у фахівцях з вищою освітою / Н. Ф. Стеблюк // Економічний вісник Донбасу. — 2010. — № 1(19). — С. 30–34.
7. Кохно П. Работу над методикой прогнозирования потребности в кадрах надо продолжать / П. Кохно, Т. Подколзина // Человек и труд. — 2009. — № 9. — С. 48–50
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України— Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm

References

1. Baranik Z.P. Statistika praci : Navchal'nij posibnik / Z.P. Baranik; V.o. Kiïv. nac. ekonom. un-t. — K. : KNEU, 2003.— 246 s.

2. *Gerasimenko S. S.* Statistika rinkiv / S. S. Gerasimenko, V. I. Karpov, N.O. Parfenceva. — K.: DP «Informacijno-ana-litichne agenstvo», 2010. — 863 s.
3. *Goncharenko M.F.* Metodi ta modeli ocinki ta prognozuvannja potreb ekonomiki u vipusknikah VNZ / M.F. Goncharenko // Problemi ekonomiki — 2013 — №1. — S. 368–375.
4. Metodichni rekomendacii shhodo viznachennja vidpovidnosti obsjagiv ta profesijno-kvalifikacijnoi strukturi pidgotovki kadriv u navchal'nih zakladah vidpovidno do potreb regional'nogo rinku pracj. — Lugans'k: Vidavnictvo DU NDI STV, 2010. — 37 s.
5. *Parf'onova L. G.* Prognozuvannja neobhidnoi chisel'nosti fahivciv z vishhoju osvitoju / L. G. Parf'onova [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa: <http://intkonf.org/parfonova-l-g-prognozuvannya-neobhidnoyi-chiselnosti-fahivtsiv-z-vischoyu-osvitoyu>
6. *Steblyuk N. F.* Pidhodi shhodo viznachennja perspektivnoi potrebi u fahivcjah z vishhoju osvitoju / N. F. Steblyuk // Ekonomichnij visnik Donbasu — 2010. — № 1(19). — S. 30–34.
7. *Kohno P.* Rabotu nad metodikoj prognozirovannja potrebnosti v kadrah nado prodolzhat' / P. Kohno, T. Podkolzina // Chelovek i trud. — 2009. — N 9. — S. 48–50
8. Oficijnij sajt Derzhavnoi sluzhbi statistiki Ukraïni— Rezhim dostupa: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm

УДК 316.344.23-058.34.(477):316.723

А.Б. Фляшнікова
к.соц.н., доц. кафедри соціології
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОСОБЛИВОСТІ СУБКУЛЬТУРИ БІДНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

A.B. Fliashnikova
Candidate of Sociological Sciences,
associate professor at the
Department of sociology of Kyiv
National Economic University named after Vadym Hetman

FEATURES OF SUBCULTURE THE POOR LAYERS OF POPULATION OF MODERN UKRAINE

Анотація. У статті висвітлено причини поширення в сучасному українському суспільстві такого негативного соціального явища, як бідність. Розглянуто соціально-економічна та морально-психологічна складові бідності, що впливають на формування у бідних особливої субкультури як культури способу та стилю життя, відмінних від загальноприйнятих у суспільстві. Розкрито характерні ознаки, притаманні субкультурі бідних. Наведено основні психологічні характеристики особистості, що живе в бідності. Здійснено аналіз особливостей субкультури бідних верств населення в реаліях сучасної України. Розкрито чинники, що сприяють поширенню субкультури бідних. Запропоновано шляхи подолання субкультури бідних і бідності загалом.

Abstract. The subject of the study is features of subculture the poor layers of population of modern Ukraine. Formation of the subculture is of importance today since the state of